

Roční analýza růstu na rok 2017

Informační podklad ke:

- sdělení Komise - Roční analýza růstu na rok 2017;
- návrhu společné zprávy o zaměstnanosti

Podklad k dokumentům Rady č. 14357/16 a 14364/16
leden 2017

zpracovala: Eva Sochorová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 3
- Stanovisko vlády ČR: 7
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 7
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 7

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:

ŘADA: DOKUMENTY EU

Název: Roční analýza růstu na rok 2017

Typ řady: interní

Zpracovala: Sochorová, E.

První vydání řady: říjen 2004

Číslo: Podklad k dokumentům č. 14357/16 a 14364/16

Frekvence vydání řady: nepravidelná

Datum: leden 2017

Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ

Klíčová slova:

Jazyk: CZ

Evropský semestr; hospodářská politika

Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise - Roční analýza růstu na rok 2017
KOM(2016) 725 v konečném znění, kód Rady 14357/16

NÁVRH SPOLEČNÉ ZPRÁVY

Návrh společné zprávy Komise a Rady o zaměstnanosti, která doprovází sdělení
Komise o roční analýze růstu 2017
KOM(2016) 729 v konečném znění, kód Rady 14364/16

- **Právní základ:**
Dokumenty informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
21. 11. 2016 (KOM(2016) 725)
28. 11. 2016 (KOM(2016) 729)
- **Procedura:**
Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokumenty nelegislativní povahy, které nepodléhají schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jejich přijetím a předložením těmto institucím.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 5. prosince 2016, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 8. prosince 2016 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokumenty informační povahy.
- **Odůvodnění a předmět:**
Každoročně v rámci tzv. **evropského semestru** probíhá analýza rozpočtové a strukturální politiky s cílem odhalit makroekonomické nerovnováhy a další nesrovnalosti. V listopadu Komise zahajuje evropský semestr koordinace hospodářských politik přijetím **roční analýzy růstu**, která stanoví **priority EU pro nadcházející rok v oblasti rozpočtové a hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti a formuluje strategická doporučení**. Komise společně s roční analýzou růstu také předkládá zprávu mechanismu varování, která určuje členské státy, u nichž by měl být proveden hloubkový přezkum za účelem posouzení, zda jsou postiženy nerovnováhami, které vyžadují přijetí politických opatření.¹ Součástí balíčku roční analýzy růstu je také návrh společné zprávy Komise a Rady o zaměstnanosti, která poskytuje roční přehled klíčových ukazatelů zaměstnanosti a sociálního rozvoje v Evropě, jakož i reformních opatření členských států.
- **Obsah a dopad:**
Roční analýza růstu na rok 2017
Roční analýza růstu představuje nejnaléhavější hospodářské a sociální priority na nadcházející měsíce. Předseda Komise v projevu o stavu Unie v září 2016 vyzdvihl potřebu posílení

¹ Přezkum se v tomto roce týká těchto zemí: Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Finsko, Francie, Německo, Irsko, Itálie, Nizozemsko, Portugalsko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko.

hospodářského oživení a investic do mladých lidí a uchazečů o zaměstnání a také investic do začínajících podniků a malých a středních podniků. Mezi události signalizující **odolnost a oživení evropského hospodářství** Komise řadí hospodářský růst všech členských států, růst investic, vzrůst míry zaměstnanosti, průměrnou úroveň schodku veřejných financí v eurozóně tento rok pod 2 % a její klesající trend, stabilizování výše veřejného dluhu a jeho očekávané snižování. Na druhou stranu jsou růst, nezaměstnanost a investice stále poznamenány dopady krize a také strukturálními nedostatky z předkrizových let. V mnoha částech Evropy je stále příliš vysoká nezaměstnanost a z dlouhodobého hlediska s tím souvisejí následky v sociální oblasti. Míra HDP a míra růstu produktivity nedosahují plného potenciálu a úroveň investic je stále pod úrovní před krizí. Stále existují nerovnováhy a rozsáhlejší rizika v rámci eurozóny a obecně v celé EU. Komise dále zdůraznila, že globalizace, demografické a technologické změny musí mít přínosy, které budou ve společnosti spravedlivě rozděleny. Komise vyzývá členské státy, aby znásobily úsilí v níže uvedených třech oblastech hospodářské politiky a současně se zaměřily na sociální spravedlnost za účelem dosažení růstu podporujícího začlenění.

1. Podpora investic

V rámci **zlepšování fungování finančního sektoru** je významný přístup podniků k financím, přičemž problémy mají země s bankovními systémy, které procházejí korekcí. Komise proto navrhla změny právních předpisů o evropských fondech rizikového kapitálu a evropských fondech sociálního podnikání, čímž podpořila vytváření unie kapitálových trhů. Tato unie má potenciál vytvořit podmínky pro rovný přístup k finančním prostředkům pro všechny podniky ve všech členských státech, a tím podpořit investice a inovace. Komise v blízké době hodlá předložit návrh rámců pro preventivní reorganizaci a také opatření na zlepšení insolvenčního řízení. Také je třeba řešit přetrvávající slabá místa v bankovním sektoru, zejména vysoký podíl úvěrů v selhání. Banky by měly být povzbuzovány, aby pokračovaly ve zvyšování provozní efektivity. Směřování k dokončení bankovní unie bude vyžadovat úsilí při dalším snižování rizika a sdílení rizika. Budou pokračovat diskuze o evropském systému pojištění vkladů a také o návrzích na snížení rizika. **Zvýšení dopadu finančních prostředků EU na podporu investičního plánu pro Evropu** zahrnuje zejména činnost Evropského fondu pro strategické investice (EFSI), který během více než jednoho roku mobilizoval 138 mld. EUR a v daném období byl odhadem využit 300 000 malými a středními podniky. Investiční plán pro Evropu dosahuje skutečných změn a bude mít i nadále zásadní význam v klíčových oblastech jako je podpora malých a středních podniků, inovace, výzkum a vývoj, energie z obnovitelných zdrojů, energetická účinnost, digitální a dopravní infrastruktura. Pro možnost využít více projektů ve více členských státech Komise navrhla zdvojnásobení objemu EFSI s cílem dosáhnout do roku 2022 částky 630 mld. EUR a také zlepšit geografické a odvětvové pokrytí. Zlepšení geografického pokrytí má být také dosaženo kombinací EFSI s evropskými a strukturálními fondy. Dále je žádoucí, aby investice byly **udržitelné**, a to díky účinnějšímu využívání zdrojů a energie a nižším nákladům na vstupy, a **zaměřené na lidský kapitál a sociální infrastrukturu** v oblasti péče o starší osoby a děti. V září 2016 byly také vydány jasnější pokyny k pravidlům veřejného účetnictví (ESA 2010), které mohou členské státy využívat zejména v oblasti partnerství veřejného a soukromého sektoru. Dále je třeba, aby pokračovalo úsilí o **odstranění překážek pro investice** prohloubením jednotného trhu na úrovni EU a odstraněním překážek bránících investicím na vnitrostátní, regionální a místní úrovni. Pro udržitelné investice je důležité stabilní a předvídatelné podnikatelské prostředí a také investování do znalostí, inovací, vzdělávání a IKT. Komise považuje za klíčové provedení reform zaměřených na odstranění překážek investic, které byly zjištěny v rámci evropského semestru a uvedeny v **doporučeních pro jednotlivé země**. Jedná se např. o oblast platební neschopnosti, zadávání veřejných zakázek, účinnost a transparentnost veřejné správy a fungování trhu práce. V rámci **příležitostí pro podniky EU, aby mohly využívat výhod globálních trhů a investic**, Komise uvádí, že vývoz mimo EU je významným zdrojem pracovních míst

pro Evropany. V současnosti vývoz zajišťuje každé sedmé pracovní místo v Evropě. V rámci celosvětového obchodu je třeba si zachovat otevřenost a usnadnit další integraci podniků EU do globálních hodnotových řetězců prostřednictvím obchodní a investiční politiky. Další příležitost podnikům EU nabízí ratifikace Pařížské dohody o změně klimatu, protože vytváří politické a investiční jistoty v oblasti **nízkouhlíkových odvětví a odvětví s nízkými emisemi**. Je také žádoucí zvyšovat přitažlivost EU pro zahraniční a domácí investory.

2. Provádění strukturálních reforem

V oblasti **vytváření pracovních míst a zvyšování dovedností** Komise zdůrazňuje, že členské státy musí více investovat do vytváření příznivých pracovních podmínek pro rozšíření účasti na trhu práce, do zvyšování počtu kvalitních pracovních míst a do účinné odborné přípravy a zvyšování kvalifikace. V souvislosti s klesáním podílu obyvatel v produktivním věku a pracovní síly v důsledku nízké porodnosti, stárnutí obyvatelstva, emigrace a odchodů z trhu práce souvisejících se zdravotními problémy bude nutné řešit negativní dopad na růst produktivity také s ohledem na **sociální spravedlnost**. Některé členské státy budou muset strukturálně řešit příliv migrantů včetně uprchlíků zejména v oblasti trhu práce, vzdělávání a v sociálních systémech. Také je nutné přijmout další opatření v boji proti nezaměstnanosti mladých lidí, zaměřit se na relevantnost dovedností na trhu práce vzhledem k budoucímu nedostatku lidí s odbornou kvalifikací a odbornou přípravou a modernizovat vzdělávání a odbornou přípravu za účelem dosažení lepší úrovně dovedností od znalosti čtení, psaní a počítání až po podnikatelské a digitální dovednosti. Pro fungování sociálně tržního hospodářství by členské státy měly vést účinný sociální dialog zejména v systému stanovování mezd. V rámci **sociální politiky** Komise uvádí, že je nutné přepracovat systémy sociální ochrany tak, aby zlepšily podporu účasti na trhu práce a zajistily odpovídající jistotu zaměstnání a náhradu příjmu. I přestože podíl lidí ohrožených chudobou klesl, zůstává stále vysoký. Členské státy poskytují velký podíl veřejných výdajů v této oblasti, nicméně existuje prostor pro lepší zacílení. Daňové systémy a systémy dávek by měly poskytovat odpovídající sociální podporu a pobídky k práci a vnitrostátní důchodové systémy lépe odrážet rostoucí střední délku života. V oblasti zdraví by členské státy také měly podporovat a posilovat sociální záchranné sítě a strategie aktivního začleňování preventivních politik, a proto i nadále pokračovat v reformě svých zdravotních systémů. V oblasti **prohloubení jednotného trhu a rozšíření vnitrostátních trhů** Komise nabádá členské státy, aby plně využívaly dostupné nástroje na úrovni EU za účelem uvolnění plného potenciálu investic a produktivity v Evropě, což zahrnuje např. reformy a politiky k usnadnění šíření nových technologií. Komise dále uvádí, že 14 % HDP v EU jde na zadávání veřejných zakázek zejména v odvětví energetiky, dopravy, obrany, IT nebo poskytování zdravotní péče. Zadávání veřejných zakázek je proto významné pro konkurenceschopnost, protože má potenciál přinést strukturální změny. Ve velkém počtu členských států strukturální změna představuje přesměrování zdrojů kapitálu a zdrojů pracovních sil z tradičních aktivit na aktivity nové hlavně v odvětví služeb. Produktivita práce v tomto odvětví je nižší a roste pomaleji než např. ve Spojených státech. Dalším úkolem pro členské státy je přizpůsobit legislativní prostředí novým obchodním modelům jako jsou nové způsoby podnikání v kontextu ekonomiky sdílení. V rámci zavedení moderních daňových systémů, které mohou podporovat růst a spravedlnost mezi podniky, budou předloženy iniciativy v oblasti boje proti zneužívání daňového systému, zvyšování transparentnosti, informací o nadnárodních společnostech a také akční plán Komise v oblasti DPH. Členské státy by měly věnovat pozornost nedostatkům při výběru daní, snížení zdanění práce a také distributivním účinkům svých daňových reforem.

3. Odpovědná fiskální politika

V oblasti fiskální politiky došlo díky vynaloženému úsilí ke **snížení průměrného schodku veřejných financí** v zemích, na něž se vztahuje postup při nadměrném schodku. Nicméně mezi členskými

státy stále panují značné rozdíly (fiskální prostor x udržitelnost veřejných financí). Nastavení fiskální politiky je třeba posuzovat z hlediska dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí a také z hlediska potřeby podpořit hospodářské oživení. S cílem podpořit probíhající oživení je třeba i nadále usilovat o dosažení pozitivní orientace fiskální politiky pro eurozónu jako celek a také podporovat měnovou politiku Evropské centrální banky. Členské státy s fiskálním prostorem by měly podporovat stabilizaci poptávky, ostatní by měly splnit požadavky stanovené v Paktu o stabilitě a růstu a zaměřit se na kvalitu a skladbu svých rozpočtů s cílem maximalizovat dopad na růst. Komise upozorňuje, že prostředí nízkých nákladů na financování je vhodné pro předčasné financování veřejných investic, a nabízí tak příležitost ke snížení vysoké míry zadlužení. Komise dále uvádí, že ve většině členských států proběhly reformy důchodových systémů, které bude nutné doplnit doprovodnými politikami, např. podporou důchodových příjmů prodloužením pracovního života a přijetím opatření zvyšujících odolnost za účelem zajištění udržitelnosti důchodového systému. Také v souvislosti se stárnutím populace a technologickým vývojem porostou veřejné výdaje na zdravotní a dlouhodobou péči, což si vyžádá další politická opatření v rámci systémů zdravotní péče.

4. Další kroky

Členské státy by měly posílit provádění klíčových reforem podle doporučení pro jednotlivé země a současně plně využívat příležitosti na unijní úrovni. Komise chce zintenzivnit dialog s členskými státy s ohledem na vnitrostátní programy a doporučení pro jednotlivé země, který by se měl zakládat na obecné shodě ohledně načasování a provádění reforem. Diskuse s Komisí budou pokračovat po zveřejnění zpráv o jednotlivých zemích a následně při zpracování národních programů reforem a programů stability (resp. konvergenčních programů). Při těchto diskusích bude jedním z hlavních zájmů Komise **provádění doporučení pro jednotlivé země** přijatých Radou. Za účelem posílení vlastní odpovědnosti a zajištění širší podpory reforem Komise také vyzývá, aby se do přípravy národních programů zapojily národní parlamenty a sociální partneři.

Návrh společné zprávy Komise a Rady o zaměstnanosti

Předkládaný dokument poskytuje roční přehled vývoje v oblasti zaměstnanosti a sociální oblasti v Evropě včetně reformních opatření členských států. Konstatuje, že situace v dotčených oblastech se zlepšuje v kontextu mírného hospodářského oživení. Přetrvává však vysoká úroveň nerovností, které omezují potenciál pro udržitelný růst. Je proto třeba pokračovat v reformách podporujících inkluzivní pracovní trhy, vytváření pracovních míst a zapojení do trhu práce, přičemž je třeba řádně zkombinovat flexibilitu a odpovídající zabezpečení. Pro podporu vytváření pracovních míst a odstraňování nerovností by měly být lépe využity daňové systémy. Došlo pouze k mírnému zvýšení nominálních mezd při nízké míře inflace; několik členských států reformovalo své rámce pro stanovování mezd ve spolupráci se sociálními partnery. Zapojení sociálních partnerů do vytváření a provádění reforem je v EU nerovnoměrné. Pokračovala modernizace systémů vzdělávání a odborné přípravy v zájmu zlepšení dovedností potřebných pro přizpůsobení se potřebám trhu práce. Dále se snižovala míra nezaměstnanosti mladých lidí a počet osob, které nejsou zaměstnané ani zapojené do vzdělávání nebo odborné přípravy, avšak v některých členských státech zůstávají tato čísla velmi vysoká. Prioritou zůstává řešení dlouhodobé nezaměstnanosti. Přetrvávají nerovnosti v zastoupení žen na pracovním trhu a jejich odměňování. Pokračovalo rovněž úsilí v oblasti modernizace systémů sociální ochrany v zájmu zlepšení pokrytí a přiměřenosti dávek, přístupu, kvality služeb a podpory zapojení do trhu práce. Nedávné penzijní reformy se již nezaměřují pouze na zvyšování věku pro odchod do důchodu, ale zahrnují opatření pro zajištění přiměřenosti důchodů prostřednictvím záruk a indexace. Důležitým aspektem zůstává příliv velkého počtu migrantů, který klade vysoké nároky na strategie pro integraci. Zpráva také

obsahuje shrnutí údajů ze srovnávacího **přehledu klíčových ukazatelů zaměstnanosti a sociálních ukazatelů**.² Česká republika byla zařazena mezi země s hodnocením nejlepší, co se týče míry nezaměstnanosti, míry ohrožení chudobou a míry příjmové nerovnosti. V míře nezaměstnanosti mladých lidí a v míře osob, které nejsou zaměstnány ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, byla ČR hodnocena jako lepší než průměr. V rámci ukazatele hrubý disponibilní příjem domácností byla ČR ohodnocena jako průměrná. Celkově se ČR řadí mezi státy s nejlepšími výsledky v EU.

- **Stanovisko vlády ČR:**

ČR obecně souhlasí s výzvami a prioritami, které jsou v roční analýze růstu 2017 uvedeny. Nejvíce se však obává navrhované fiskální expanze eurozóny z důvodu dalšího uvolňování pravidel unijního rozpočtového dohledu a sporného ekonomického zdůvodnění. Dále je ve stanovisku zmíněno několik konkrétních návrhů Komise, k nimž má ČR dlouhodobě dílčí výhrady. Jedná se např. o dřívější termín pro zahájení fungování trvalého jistícího mechanismu pro Jednotný fond pro řešení krizí bank, o rychlé ustavení Evropského systému pojištění vkladů a o revizi směrnice o modrých kartách. S návrhem společné zprávy o zaměstnanosti vláda souhlasí.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Roční analýzou růstu 2017 se již průběžně zabývají jak jednotlivé formace Rady, tak Evropský parlament. 30. ledna – 3. února 2017 proběhne tzv. Evropský parlamentní týden, v jehož rámci bude hlavním bodem diskuse nad Roční analýzou růstu 2017 a evropským semestrem obecně za účasti nejvyšších představitelů Rady, Komise a Evropského parlamentu spolu se zástupci vnitrostátních parlamentů. Následně budou členské státy hledat shodu nad navrženými prioritami pro nadcházející rok a Evropská rada vydá strategická vodítka s výzvou členským státům, aby zahrnuly stanovené priority do svých národních programů reforem a do programů stability (u členů eurozóny), resp. konvergenčních programů (u nečlenů eurozóny). Evropská rada též posoudí pokrok jednotlivých členských států, jehož dosáhly na základě doporučení z předchozího roku. Na to naváže Komise zpracováním letošních specifických doporučení pro členské státy (Country-Specific Recommendations), která bude schvalovat Rada ECOFIN ve složení ministrů financí a potvrzovat Evropská rada (červen 2017).

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 25. 1. 2017 a usnesením č. 343 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

b e r e n a v ě d o m í sdělení Komise – Roční analýza růstu na rok 2017 (KOM(2016) 725 v konečném znění) a rámcovou pozici vlády k tomuto sdělení.

² Škála hodnocení ukazatelů je: nejlepší, lepší než průměr, dobrý, ale je třeba sledovat, průměrný, slabý, avšak zlepšující se, je nutné sledovat a kritická situace.